

пед. наук: спец. 20.02.02 / В. А. Балашов. – Хмельницький, 1996. – 263 с.

3. Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 22–23 березня 2007 р.: В 2 т. – Том 1. / За заг. ред. А. Гудманяна, О. Петренка. – К.: НАУ, 2007. – 392 с.

4. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: монографія / За ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 334 с.

5. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції / За ред. кол. С. У. Гончаренко, Н. А. Побірченко, Н. Г. Ничкало та ін. – Хмельницький, 2009. – 498 с.

6. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 318 с.

REFERENCES

1. Ananjev, B. H. (1980). *Yzbrannye psikhologicheskiye Trudy*. [Selected psychological works]. Moscow.

2. Balashov, V. A. (1996). *Formirovaniye professional'nykh kachestv u slushateley-pogranichnikov v protsesse professional'nogo obucheniya*. [Formation of professional qualities of the students–border guards in the course of vocational training:]. Khmel'nitskiy.

3. *Humanitarni problemy stanovlennya suchasnoho fakhivtsya* (2007). [The humanitarian problems of the modern professional]. Kyiv, NAU.

4. *Derzhavni standarty profesynoyi osvity: teoriya i metodyka* (2002). [State standards of professional education: Theory and Methods]. Khmel'nyts'kyu: TUP.

5. *Profesiyne stanovlennya osobystosti: problemy i perspektyvy* (2009). [Professional of personality: problems and prospects]. Khmel'nyts'kyu.

6. Smirnov, S. D. (1995). *Pedagogika i psikhologiya vysshego obrazovaniya: ot deyatel'nosti k lichnosti*. [Pedagogy and Psychology of Higher Education: from the activities of the individual]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НЕНЬКО Юлія Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних наук Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля.

Наукові інтереси: професійно орієнтована комунікативна підготовка; мовна підготовка у технічному ВНЗ.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NENKO Yuliya Petrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, the Head of Foreign Languages Department, Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chernobyl Heroes.

Circle of scientific interests: professionally oriented communicative training; language training in technical higher educational establishments.

УДК 373.3:811.161.2'373

СІРАНЧУК Наталія Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методик початкового навчання Рівненського державного гуманітарного університету
e-mail: vasylyshynata@bk.ru

ПРОБЛЕМА ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ НОМІНАЦІЇ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЛЕКСИЧНИХ ПОМИЛОК

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Проблеми навчання мовних норм і запобігання у цьому зв'язку помилкам у мовленні учнів пов'язані з необхідністю посилення культурномовленнєвої роботи в початковій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На актуальність проблеми термінологічної номінації мовленнєвих

помилко справедливо вказують С. А. Омельчук, М. І. Пентилуок, говорячи про відсутність термінів для багатьох методичних понять, у тому числі і в галузі методики розвитку мовлення: «...не мають назв багато мовленнєвих вправ, хоча вони вже давно оформились як типи і відтворюються в ряді підручників, а також мовленнєві помилки» [3; 5].

Орфографія і орфоепія, як розділи науки

про мову, регулюючи та встановлюючи норми вимови і правопису (норми усного і писемного мовлення), досить повно висвітлені в курсі української мови як для початкової, так і середньої школи. Між іншим, таке «вузьке» питання, як засвоєння учнями норм слововживання, у програмах і в змісті підручників, навчальних посібників не отримало належного розкриття.

Попри те, що в системі лексичної роботи вправи щодо вибору слів із ряду синонімів, паронімів присутні, проте цілеспрямованої роботи над точним висловленням думки досі немає. І це при тому, що проблема навчання норм слововживання назріла і її вирішення є необхідним для подальшого розвитку в теорії і практиці методики розвитку мовлення школярів.

Увага до проблеми вибору слова для точного висловлення думки та до формування у школярів означеного мовленнєвого вміння знаходить своє відображення і в теоретичних дослідженнях, присвячених, наприклад, методиці навчання паронімів, синонімів [2; 4], і в практиці школи, коли в нових посібниках робота щодо вибору слова відповідно до його лексичного значення вже займає гідне місце [1].

Мета статті полягає в дослідженні проблеми термінологічної номінації окремих видів лексичних помилок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кожен із нас досить часто у своїй мовленнєвій практиці стикається з проблемою вибору слова, адекватного за своїм значенням конкретній ситуації, меті та змісту висловлювання. Як позначити те або інше явище правильно, точно? Яке обрати слово, щоб назвати, наприклад, людину яка викликає співчуття, – *сердечний* або *сердешний*? Як правильно позначити дію, яку здійснює людина, коли кладе шапку на свою голову, – одягнути чи надіти? Ці два приклади пов'язані з явищем лексичної паронімії, а вибір потрібного, точного, правильного в цій конкретній мовленнєвій ситуації слова – це питання орфонімії, питання правильного позначення конкретного поняття.

А як правильно назвати, наприклад, музиканта – актор або артист? Ці два слова – синоніми, вони відрізняються за значенням (це ідеографічні, понятійні синоніми). І проблема вибору потрібного слова з двох синонімів такого типу – це проблема орфонімії (на відміну від вибору слова з ряду стилістичних синонімів, наприклад, «дружний» або «друзінь» і тому подібне, де вибір відноситься до сфери стилістики).

І нарешті, як точніше вжити форму

слова, сказавши «відправити вітальну телеграму за адресою...» чи «відправити вітальну телеграму на адресу»? Це також проблема лексико-граматичного вибору, що відноситься до сфери орфонімії.

Ми переконані, що термін орфонімія має таке ж право на існування, як і терміни орфографія і орфоепія. Останні два термінологічні поняття належать виключно до вираження словесного знака і ніяк не регулюють обирання лексичного засобу, адекватного плану змісту. Відомо, що слово – знак двосторонній, що має форму і зміст. Відповідність звукової і графічної форми слова нормам мови регулюють правила орфоепії і орфографії, а ось зв'язок між звукокомплексом (словом) і змістом висловлювання повинні регулювати правила орфонімії. Орфонімія, таким чином, може розглядатися як один із розділів культури мовлення, один зі складників ортології (науки про норми мови і мовлення). Вона визначає відповідність слова, обраного з низки синонімів (лексичних і граматичних) і паронімів, і його значення – загальному змісту висловлювання, контексту, мовленнєвій ситуації в цілому.

Сюди ж входять і питання вибору слів, що виражають оцінку того, хто говорить, чим, зокрема, займається зараз *прагмалінгвістика*. З прагматичним боком мовлення стикаємося і, розв'язуючи конкретне запитання: коли, наприклад, прийнятніше сказати про одне і те саме явище – «базар» а коли – «ринок». У своїй мовленнєвій практиці ми постійно постаємо перед вибором – як сказати, щоб виразити / не виразити свою оцінку того, про що говоримо.

Що стосується терміна *орфонімія*, то ми провели констатувальне дослідження щодо прийнятності його в системі лінгвістичної термінології. Студентам педагогічногоніверситету однієї з філологічних спеціальностей запропонували для осмислення низку запитань.

1. Що таке орфонімія? Дайте тлумачення терміна, користуючись зразком і моделлю термінів *орфографія*, *орфоепія*, *ортологія*, *омонімія*. Що таке *орфонім* (за типом омонім)?

2. Як ви розумієте термін *норми орфонімії*? Наведіть приклади, у яких дотримуються або не дотримуються норми орфонімії.

3. Орфонімічна робота – що це таке? Наведіть приклади орфонімічних вправ, використовуючи як зразки *синонімічні*, *паронімічні* і інші вправи з підручників.

4. До якого пласту лексики належить

термін *орфонімія*? Охарактеризуйте слово з позиції походження, сфери вживання, активного і пасивного запасу, стилістичної приналежності. Визначте тип неологізму і доведіть свій вибір. Який термін, на ваш погляд, прийнятніший і чому: *ортонімія* або *орфонімія*?

Чому цей констатувальний експеримент був проведений серед студентів, а не вчителів? Передусім тому, що ця категорія – майбутні вчителі – раніше всіх стикається з лінгвістичною і методичною термінологією саме в студентські роки, у процесі навчання у ВНЗ. Для них нова термінологія, незалежно від того, «прижилася» вона в науці чи ні, однаково значуща, і міру її доступності найдоцільніше з'ясувати саме в цьому середовищі і саме в період вивчення наук. У вчителів термінологічна база склалася вже давно, є свої стереотипи, тому виникає певний сумнів у тому, що вчителі спочатку не відкинуть новий термін, який не є для них традиційним.

Студенти, які вивчили до часу констатувального експерименту розділи «Лексикологія», «Словотвір», і які мають певні знання в галузі методики навчання української мови в школі, в абсолютній більшості впоралися з творчим завданням, тим самим підтвердивши нашу гіпотезу про можливість введення термінів *орфонімія*, *орфонімічна помилка*, *орфонім* у лінгводидактичну термінологію (хоча і з різною мірою вживаності). Статистичний аналіз робіт виявив деякі закономірності у відповідях студентів.

Наведемо уривки з найбільш типових робіт студентів.

1. Термін *орфонімія* містить досить поширені грецькі корені: *orthos* – «прямий, правильний» і *опута* – «ім'я». Додаючи значення цих коренів і проводячи аналогію з іншими термінами (*орфографія*, *омонімія*), отримуємо таке тлумачення: *орфонімія* – мовне явище (аналогічно з *омонімією*), правильне найменування, назва будь-якого предмета або явища, поняття. З іншого боку, *орфонімія* – це розділ науки про мову (аналогічно з *орфографією*), яка займається проблемами найбільш точного, правильного позначення словом будь-яких понять. Якщо так, то *орфонім* – правильне ім'я, назва, тобто та звукова оболонка і та сукупність значущих частин (*морфем*), яка повністю відповідає цьому поняттю і найточніше відображає його...

2. *Орфонімія* регулює одну із функцій слова – називну (чи номінативну) і вирішує важливі завдання встановлення *орфонімічної* норми в мові і мовленні, тобто науково

встановлені правила вибору і вживання слів у мовленні. Недотримання цих норм є, наприклад, паронімазія – змішування неспоріднених, але співзвучних слів (реагувати – регулювати, екскаватор – ескалатор та ін.).

Орфонімічні норми порушуються, коли комунікант неточно або неправильно розуміє значення слова і помилково його вживає в невластивому для нього значенні. Наприклад, слова «цифра» і «число» не є синонімами, проте в мовленні їх нерідко помилково змішують. Це не є проблемою синонімічного вибору, а також це не є проблемою паронімії. Тут вибір визначається знанням точного значення кожного слова, і це – *орфонімічна* проблема: можливе вживання «двозначне число», «астрономічне число», але не «дробова цифра», «тризначна цифра».

Норми *орфонімії* можуть порушуватись і при неправильному вживанні слів одного синонімічного ряду. Так, у мовленні ми часто не враховуємо відмінностей між словами, «число» і «кількість», хоча у кожного з них є особливості вживання (можливе вживання, «велике число», «велика кількість предметів»; можливе «велика кількість води», але неприпустимо «велике число води»). *Орфонімічна* робота саме і спрямована на усунення різних помилок щодо вибору слова.

Цікаві міркування учасників констатувального експерименту відносно переваги одного з термінів – *ортонімія* або *орфонімія*.

3. Терміни «*орфонімія*» і «*ортонімія*» не мають принципових відмінностей у значенні. Грецьке «*orthos*» має два значення: «прямий» і «правильний». У мовознавстві склалася традиція утворення слова з морфемою *орфо-*, що має значення «правильний». У інших галузях науки вживається і *орто-*, але частіше в значенні «прямий»: *ортопед*, *ортодоксальний*. Тому мені здається, що краще використовувати термін «*орфонімія*» за аналогією з «*орфографією*» і «*орфоенією*».

Особливо зупинимося на тих вправах *орфонімічного* характеру, які традиційно використовуються в лексичній, словниковій роботі:

- обрати слово, що відповідає за змістом: надіти / одягнути шапку, дитину;
- обрати з поданих синонімів найбільш відповідний за змістом;
- скласти з кожним із цих слів (лісовий / лісистий, ялинковий / ялиновий) словосполучення або речення, пояснити значення кожного слова і таке ін.

Констатувальний експеримент із термінами *орфонімічна помилка*, *орфонімія*, *орфонімічна робота* дав позитивні

результати, про що свідчить і аналіз даних методами статистичного аналізу. Проведений нами експеримент підтвердив нашу гіпотезу про можливість використання терміна *орфонімічна робота*, який характеризує один із напрямів лексичної роботи щодо вибору найбільш точного слова для висловлення думки.

Під терміном *орф́онім*, ми розуміємо те єдине слово, яке найточніше виражає думку і відповідає загальному змісту контексту. Правильність і точність мовлення, кожного слова – це завдання не лише культурномовленнєве, лінгвістичне. Воно тісно пов'язане з проблемою розуміння, з суто методичною проблемою навчання таких видів мовленнєвої діяльності, як слухання і читання (тобто в цілому – із завданням навчання *аудіювання* – сприйняття і розуміння змісту мовлення, тексту). І нарешті, виділення орфонімії як одного із завдань навчання рідної мови і культурномовленнєвої роботи в школі пов'язане з актуалізацією *герменевтики* в новій якості – як науки про розуміння.

Окремо зупинимось на запропонованому нами терміні *орфонімічна помилка*. Те, що цей термін цілком доступний розумінню вчителів (як майбутніх, так і дійсних), не викликає сумнівів, оскільки морфемна будова його цілком прозора і моделі в усіх «на слуху»: *орфографічна, орфоепічна помилка*. Так от *орфонімічна помилка* – це різновид відомих лексичних (мовленнєвих) помилок, пов'язаних з уживанням слова в невластивому для нього значенні.

Питання про орфонімічні помилки (помилки слововживання) у методиці розвитку мовлення і в практиці навчання протягом десятиліть і аж до теперішнього часу вирішується дещо однобічно. У завершених, уже написаних учнем роботі, у якій припущено мовленнєву помилку, учитель робить позначку «мовленнєва», або «лексична», або «неправильне слововживання» і пропонує учневі звернутися до тлумачного словника – це у кращому випадку, а в гіршому – лише констатує факт неправильного слововживання. На цьому, як правило, все закінчується. Коли не знаєш, якої помилки припустилась дитина, то і запобігати, здається, нічому. Неправильне слововживання, уживання слова в невластивому для нього значенні – це для методики навчання мови питання розширення / нерозширення учнівського словника, питання часу, питання мовленнєвого досвіду і середовища.

Проте орфонімічним помилкам можна і

потрібно запобігати. І для цього в методиці є достатня кількість відповідних вправ, які можна віднести до орфонімічних. Зокрема, вправи щодо добору найбільш точного, доречного слова відомі, вони є і використовуються. Треба лише усвідомити, що орфонімічна робота (цілеспрямована робота щодо вибору потрібного слова з лексичних і граматичних синонімів, паронімів) повинна проводитись так само цілеспрямовано, як вона проводиться, наприклад, щодо орфографії або щодо орфоєпії. Необхідно виявити ефективні прийоми і методи орфонімічної роботи, що і зроблено в нашому дослідженні.

Відомо, що під лексичними помилками розуміється ціла низка різнотипних за своєю природою помилок – помилки у слововживанні, у виборі слова. Це передусім «неточність обраного слова, уживання діалектних і просторічних слів у літературному мовленні, немотивоване вживання слів різної стилістичної приналежності й емоційно-оцінних слів, повтори одного і того самого слова або спільнокореневих слів, неправильне вживання слів із фразеологічно зв'язаним значенням, невдале використання образних висловів, порушення сполучуваності слів, уживання зайвих слів і таке ін.» [1].

На нашу думку, до орфонімічних помилок (помилки у неправильному вживанні слова, що пов'язано з незнанням його значення; випадків невідповідності обраного слова тому поняттю, яке ним помилково позначене) належать помилки на змішування паронімів (ефектний – ефективний, ніготь – кіготь); і помилкове вживання одного слова замість іншого за асоціацією (район-регіон, цифра-число), причому останні пари слів зовсім не є синонімами або паронімами. Сюди ж слід віднести і незнання особливостей уживання синонімів (можливе вживання *працює вчителем*, але не «робить», *учитель школи*, але *викладач коледжу*; *учитель математики*, але не «педагог математики»), і неправильне вживання («вірно» відповідаєш замість *правильно*; «стерти дошку» замість *витерти дошку* або *зітерти з дошки*), внаслідок чого порушено відповідність слова тому поняттю, яке ним позначене. Також до орфонімічних помилок варто віднести вживання зайвих слів (ностальгія за батьківщиною), оскільки тому хто припустився помилки (пам'ятний сувенір) невідоме точне значення одного із слів (сувенір – від фр. «спогад»). Помилки у вживанні фразеологізмів мають таку само причину, що й помилки у вживанні слів, а тому частина з них відноситься до

орфонімічних («людина з гарячою головою» замість *гаряча голова* у значенні *запальна людина*).

Отже, терміном *орфонімічна помилка* ми позначаємо конкретний вид лексичних помилок – неправильне слововживання, пов'язане з незнанням точного значення слова, використання слова в невластивому для нього значенні, невідповідність ужитого слова тому поняттю, яке ним позначене в контексті і змісті усього висловлювання в цілому.

Коли визначено тип помилки, виявлено причини та механізми її породження, то робота над запобіганням таким помилкам переходить від загальних побажань «правильно вживати слова» в іншу площину – сферу цілеспрямованого збагачення словника дітей, уточнення значень окремих слів, організації спеціальної роботи над значенням слова та над відповідністю обраного слова загальному змісту висловлювання, його основній думці, контексту. Вимоги до якостей «хорошого» мовлення, а саме: правильність і точність – можуть бути реально досягнуті у процесі орфонімічної роботи – лексико-граматичних вправ, що спираються передусім на значення слова (лексичне і граматичне) і встановлення зв'язку між значенням слова та змістом поняття, між значенням слова та змістом тексту.

Отже, є термін, що позначає вид роботи над значенням слова – *орфонімічна робота*, мета якої – сформувати вміння обирати слова, які за своїм значенням відповідають даному контексту. Є завдання – навчити школярів дотримуватися норм слововживання і обирати з наявних у їхньому лексичному запасі слів найбільш відповідне, точне.

Відомі, нарешті, сформульовані з позиції культури мовлення критерії «хорошого» мовлення, серед яких, – *правильність, точність, виразність*. Вони, по суті, і є орфонімічними нормами мовлення. Залишається переосмислити наявний арсенал методів і прийомів роботи над орфонімією, здійснити класифікацію вправ, які сприяють виробленню орфонімічних умінь в учнів (лексичних умінь щодо породження мовлення) – передусім умінь обрати слово відповідно до його значення і правильно вжити в тексті, виходячи з мети і змісту мовлення. І головне – варто визнати право на існування термінів *орфонімія, орфонімічна помилка, орфонімічні вправи*, які надають цій роботі системного характеру, як і в галузі орфографічної та орфоепічної роботи в школі. За аналогією з терміном *орфограма*,

можливо, в майбутньому буде прийнято і термін *орфонім* – слово, яке необхідно обрати в процесі породження мовлення, оскільки воно найбільше підходить за змістом до даного контексту і мовної ситуації в цілому.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Вашуленко. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 364 с.
2. Кулебаба Е. П. Изучение лексических паронимов как средства совершенствования речи учащихся начальной школы: дис. канд. пед. наук / Е. П. Кулебаба. – М., 1995. – 173 с.
3. Омельчук С. А. Українська лінгводидактична термінологія з погляду нормативності / С. А. Омельчук // Українська мова. – 2015. – № 1. – С. 50–59.
4. Пономарьова К. І. Збагачення словникового запасу молодших школярів синонімами як засіб увиразнення мовлення: автореф. ... канд. дис. / К. І. Пономарьова. – К., – 2002. – 20 с.
5. Пентиліук М. І., Гнаткович Т. Д. Психологічні засади компетентнісного підходу до вивчення синтаксису / М. І. Пентиліук, Т. Д. Гнаткович // Дивослово. – 2016. – №7.

REFERENCES

1. Vashulenko, M. S. (2011). *Metoduka navchannia ukrainkoi movu v pochatkovi schooli: navch. – metod. pos. dlia stud. vushch. navch. zakladiv*. [Methods of teaching Ukrainian language in elementary school: a teaching manual for students of higher educational institutions]. Kyiv.
2. Kuliebaba, E. P. (1995). *Izucheniie leksichieskih paronimov kak sredstva sovershenstvovaniia rechi uchashchihsia nachalnoi shkolu*. [The study of lexical paronyms as a means to improve speech of elementary school students]. Moscow.
3. Omelchuk, S. A. (2015). *Ukrainska lingvodydaktychna terminologiiia z pohliady normatyvnosti*. [Ukrainian linguodidactics terminology from the point of view of normativity]. Kyiv.
4. Ponomariova, K. I. (2002). *Zbagachenia slovnukovogo zapasu molodshyh shkoliariv sinonimamy iak zasib vyraznenia movlenia*. [Enrichment of vocabulary of younger students synonyms as a means of expressiveness of speech]. Kyiv.
5. Pentyliuk M. I., Hnatkovich T. D. (2016). *Psyhologichni zasady kompetentnissnogo pidhody do vyvchenia syntaksysu*. [Psychological basis of competence-based approach to the study of syntax]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СІРАНЧУК Наталія Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методик початкового навчання Рівненського державного гуманітарного університету.

Наукові інтереси: формування лексичної компетентності в учнів початкових класів на уроках української мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SIRANCHUK Natalya Nikolaevna –

candidate of pedagogical Sciences, associate Professor, head of Department of theory and methods of elementary education Rivne state humanitarian University.

Circle of research interests: the development of lexical competence of primary school pupils at lessons of the Ukrainian language.

УДК: 378.2

СКЛЯРЕНКО Інна Юріївна –

кандидат педагогічних наук,
начальник відділу інтелектуальної власності
науково-дослідного сектору

Київської державної академії водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

e-mail: djadi_in@i.ua

**«ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ» ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Необхідність зміни традиційних підходів до підготовки фахівців водного транспорту викликана процесами глобалізації, «цифровою революцією», переходом до інформаційного суспільства. В умовах сьогодення комп'ютери та Інтернет стали невід'ємними інструментальними засобами, технології стають легкоадаптованими, більш ефективними і якісними, що дає величезні привілеї для збільшення доступу до інформаційних технологій. Вітчизняна освіта в умовах євроінтеграції вбачає своє завдання в розвитку індивідуальних здібностей майбутніх фахівців, глобальну співпрацю, усунення бар'єрів між формальним і неформальним навчанням, що стає можливим за участі компетентних викладачів, здатних розробляти і реалізовувати амбітні освітні програми з використанням інформаційних технологій.

В останні роки електронне навчання стає невід'ємною складовою освітнього процесу у вищих навчальних закладах і використовується у всіх формах навчання. Застосування електронного навчання дозволяє підвищити якість освіти за рахунок використання актуальних світових освітніх ресурсів і за рахунок того, що при використанні елементів електронного навчання і дистанційних освітніх технологій

збільшується частка самостійної роботи студентів при засвоєнні матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням використання «електронного навчання» як інноваційного методу підготовки студентів присвячені наукові праці ряду зарубіжних, в тому числі, російських та казахських учених, а саме М. А. Вега-Родрігес, Д. Влачопулоса, Дж. М. Санчес-Переса, Т. М. Гусакової, О. В. Казанської, Є. В. Лівської, Т. А. Макаруч, Г. В. Можасвої, Г. Б. Паршукової та інших. Переважно у своїх наукових доробках ці автори наголошують на необхідності переходу від традиційного до дистанційного навчання шляхом використання інформаційних технологій, а також досліджують особливості використання технологій web2.0 у системі вищої освіти. Попри це в Україні даний напрямок навчання студентів, в тому числі майбутніх фахівців водного транспорту, на сьогодні не є широко висвітленим у науці та потребує подальших досліджень та напрацювань.

Метою статті є аналіз особливостей «електронного навчання» як інноваційного методу підготовки фахівців водного транспорту та визначення можливостей його використання у вітчизняній освіті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «електронне навчання»